

УВОДНА РЕЧ

Уредништво часописа *Новоречје* организовало је 12. маја 2022. године онлајн округли сто *Сливенице и остали типови неологизама у словенским језицима*. Организатори конференције проф. др Рајна Драгићевић и проф. др Дејан Ајдачић имали су у виду чињеницу да се сливање (блендирање) као творбени начин све више устаљује у савременим словенским језицима и да се увећава број сливеница (бленди), на шта је први скренуо пажњу и највише о томе писао проф. Ранко Бугарски. Овај процес дефинисао је као „сливање двеју речи или њихових делова у нову целину, често, али не и обавезно мотивисаном преклапањем њихових формалних сегмената, при чему тако добијена твореница најчешће и семантички представља комбинацију делова који су ушли у њен састав. Овај процес инспирисан је енглеским кованицама типа *motel* (*motor* + *hotel* 'хотел за мотористе') или *smog* (*smoke* + *fog* 'мешавина дима и магле'), где се сливањем првог дела једне и другог дела друге речи образује трећа реч.”

На округлом столу представљено је десет реферата, а учествовало је дванаест учесника, из шест словенских земаља: Босне и Херцеговине, Бугарске, Пољске, Словеније, Србије и Хрватске. Учествовали су: Александар Милановић (Београд), Диана Благодјева (Софија), Мија Michelizza (Љубљана), Amela Šehović (Сарајево), Elma Durmišević (Сарајево), Рајна Драгићевић (Београд), Milica Mihaljević (Загреб), Јована Јовановић (Београд), Слободан Новокмет (Београд), Дејан Ајдачић (Гдањск / Београд), Маја Вукојевић (Нови Сад), Ђорђе Оташевић (Београд).

Сви учесници су запазили да се број сливеница повећава у њиховим матерњим језицима и да их највише има у језику медија, разговорном језику и различитим облицима неформалне комуникације. Ипак, сваки реферат осветлио је посебне аспекте овог творбеног начина. Александар Милановић је скренуо пажњу на чињеницу да сливенице нису настале у XXI веку и да их је у језику српских песника било и у XIX столећу. И Дејан Ајдачић је показао да се сливеницама и другим неологизмима продуктивно служе и писци, богатећи тако свој књижевнојезички израз. Представио је овај тип лексике пољског писца Јацека Дукаја и тиме се надовезао на запажања Александра Милановића, указујући на чињеницу да се књижевноу-

метнички стил богатио сливеницама како у прошлости, тако и данас, како у српском, тако и у пољском језику и другим језицима.

Колико је време живљења у доба короне утицало на позајмљивање, али и на творбену продуктивност говорника словенских језика указали су Јована Јовановић и Слободан Новокмет на материјалу српског језика, а Милица Михаљевић на материјалу хрватског. У реферату Милице Михаљевић проблематизује се однос између позајмљивања и творбе речи у хрватском језику. За *сливање* и *сливенице* употребљавају се термини *стапање* и *стопљенице*. Слободан Новокмет и Јована Јовановић су анализирали сливенице и сраслице које су донеле нове друштвене и језичке околности у време пандемије.

Маја Вукојевић је испитала хумористичке ефекте који се постижу употребом сливеница у комуникацији на енглеском језику. Извор за истраживање био је језик хумористичких серија. Ђорђе Оташевић је показао да и афоризми обилују сливеницама, а Амела Шеховић и Елма Дурмишевић анализирале су сливенице у босанскохерцеговачким интернет порталима, запажајући да ове лексеме имају шаљив ефекат, али и номинацијски. У реферату Диане Благоеве показано је да и у бугарском језику сливенице најчешће имају експресивну улогу, али да све чешће напуштају сферу експресивности и заузимају место међу неутралним лексемама, где им је основна функција номинацијска. До сличних закључака дошла је и Мија Michelizza на материјалу словеначког језика. Рајна Драгићевић представила је резултате анкете коју је спровела са студентима Филолошког факултета Београдског универзитета у којој су студенти оцењивали мотивацију, грађење и значење изабраних сливеница. На крају рада износе се закључци до којих се дошло спроведеном анализом и одређује се статус сливања као творбеног начина у односу на остале творбене начине у оквиру српске дериватологије у ширем смислу.

На округлом столу представљено је обиље сливеница из многих словенских језика, а сливање је анализирано из теоријског и емпиријског угла, са дијахронијског и савременог становишта, из перспективе улоге у различитим функционалним стиловима – разговорном, новинарском, књижевноуметничком. Понуђена су и нека нова теоријска решења у вези са статусом сливања као творбеног начина у савременим словенским језицима.

На крају нам преостаје да изразимо наду да ће читаоци радова о сливеницама који су објављени у *Новоречју* пронаћи инспирацију за даља истраживања ове појаве.

Рајна Драгићевић